

"Bu hadsiz tereşşuhat ve lemeat gösteriyor ki, şu âlem-i maddîyat ve şehadet ise, âlem-i melekût ve ervah üstünde serpilmiş tenteneli bir perdedir." İzah eder misiniz?

Bu soru cümlesinde **iki ayrı teşbih** yapılmış bulunuyor. **Birincisinde**, **"tereşşuhat"** ifadesiyle **"âlem-i melekût ve ervah"** bir denize benzetilmiş, şu görünen âlemdeki bütün canlılar o âlemden haber veren birer damla, birer reşha gibi olmuşlardır. **Reşha**, damladan daha küçüktür. Türkçe karşılığı **sıçrantı** olabilir. Aklını yerinde kullanan bir insan, yaprağın hareketinde rüzgârı seyrettiği gibi, parmağın hareketinde de ruhu keşfeder.

İkincisinde ise, **"lemeat"** ifadesiyle **"âlem-i melekût ve ervah"** bir güneşe benzetilmiş, bütün canlılar o güneşten haber veren, onun nurunu gösteren birer parıltı gibi olmuştur.

"Tenteneli perde" ifadesi, bu hakikatin az bir dikkatle anlaşılacağı mesajını vermektedir. Normal ve düz bir perde, biraz da kalınsa arkasındaki şeyleri göstermez. Ama, tül perde gibi aralarında çok sayıda küçük boşluklar bulunan bir perde ise biraz dikkat edildiğinde arkasındaki mekânları gösterir.

Ne güneşte, ne ayda, ne havada, kısacası elementler âleminde hayat bulunmadığına göre, bu canlı mahlûkata hayat nimetinin ancak Cenab-ı Hak tarafından ihsan edildiği az bir dikkatle anlaşılır.

Nur Külliyyatı'nda eşyanın yaratılmasının kendi kendine olmayacağı, sebeplere ve tabiata verilemeyeceği konusunda çok dersler vardır. Bu derslerin her biriyle o tenteneli perdelerin arkasındaki hakikat güzelce ortaya konulmuştur. Sadece bir misâl vermekle yetineceğiz:

"Nimete bakıldığı zaman Mün'im, san'ata bakıldığı zaman Sâni, esbaba nazar edildiği vakit Müessir-i Hakikî zihne ve fikre gelmelidir."(1)

Örnek olarak bir meyveyi düşünelim. Onun nimet olması, ona muhtaç canlıların bulunmasıyla ve o meyvenin söz konusu canlıların ihtiyaçlarını yerine getirmesiyle tahakkuk eder. Canlılar olmasa, bir meyve sadece İlâhî bir sanat eseri olarak kalır, nimet olmaz, rızık olmaz.

O halde az bir düşünmeyle, o meyve ağacının insanları tanımadığı, onların meyveye olan ihtiyaçlarını bilmediği ve o meyveyi kendi ilim ve iradesiyle yapmadığı hemen anlaşılır. O halde, meyve ağacı, ondan çıkan meyvelerin Sanii, yani yapıcısı, ustası değildir. O ağaç, meyvenin Müessir-i Hakikîsi olamaz, yani onun yapılmasında gerçek tesir sahibi o değildir. Zira, kendisi de yapılmıştır. Onun yapılması ayrı bir sanat, ondan meyvelerin süzülmesi de yine bir başka sanattır. Her iki sanatın da Sanii; ancak insanları o meyve ile nimetlendiren Cenab-ı Hak'tır.

(1) bk. [Mesnevî-i Nuriye, Katre.](#)